

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Ivo Pospíšila (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Viktora Kučery, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Milana Podhrázkého v právní věci navrhovatele: **Ing. M. C.**, a účastníků řízení: **1) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, a **2) Mgr. Ondřej Kolář**, týkající se návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 7. a 8. června 2024,

t a k t o :

- I. Návrh **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Volební stížnost a vyjádření účastnice řízení

[1] Navrhovatel doručil dne 17. června 2024 Nejvyššímu správnímu soudu návrh, kterým se domáhá, aby soud rozhodl o neplatnosti volby kandidáta uvedeného v záhlaví tohoto usnesení zvoleného ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 7. a 8. června 2024. Svůj návrh následně doplnil podáním ze dne 19. června 2024.

[2] Navrhovatel namítá, že v pátek dne 7. června 2024 vhodil do volební schránky ve volební místnosti okrsku č. 32 v Českých Budějovicích volební lístek strany Svobodní (č. 19) a zakroužkoval na něm kandidáty uvedené pod č. 1 Libora Vondráčka a pod č. 24 Bohuslava Coufala. Z výsledku hlasování však navrhovatel zjistil, že v daném volebním okrsku nezískal kandidát Coufal ani jeden přednostní hlas. Nesprávným sečtením hlasů bylo podle navrhovatele vážně porušeno jeho volební právo. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud nařídil účastníci řízení 1, aby přepočítala hlasy ve volebním okrsku č. 32, České Budějovice, vyhodnotila, jak k pochybení došlo, a informovala o tom veřejnost, dále aby vyhodnotila, zda mohla podobná selhání nastat i v dalších okrscích, a případně tam provedla přepočet, a nakonec aby přijala opatření a kontrolní mechanismy, které by vyloučily opakování této situace v budoucích volbách. Podle navrhovatele z toho, že některé přednostní hlasy ve volebním okrsku nebyly započteny, plyne, že je dost dobře možné, aby k nezapočtení došlo i u dalších kandidátů v dalších volebních okrscích. Hrubé ovlivnění volby konkrétního kandidáta pak nastalo tak, že pokud malá část přednostních hlasů nebyla započtena, může být pořadí zvolených kandidátů na kandidátní listině koalice SPOLU (č. 17) nesprávné,

protože kandidátce č. 9 Michaela Šojdové stačilo k tomu, aby byla zvolena namísto kandidáta č. 6 Ondřeje Koláře (účastník řízení 2) pouhá 0,1 % přednostních hlasů.

[3] Účastnice řízení 1 uvedla, že okrsek č. 32 patří v Českých Budějovicích k největším a bylo u něj zaznamenáno nadprůměrné množství platných hlasů. Okrsková volební komise sestávala částečně z delegátů a jmenovaných členů. Zapisovatelka byla úřednice Magistrátu města České Budějovice (dále jen „magistrát“) a spolu s předsedou a místopředsedou komise se zúčastnila povinného školení k zásadám hlasování a zjišťování výsledků voleb. Magistrát na okrsek nezaznamenal v průběhu voleb ani po nich žádnou stížnost. Tyto okolnosti nasvědčují tomu, že v okrsku nenastaly žádné anomálie a že členové okrskové volební komise řádně vykonávali svou činnost. Účastnice 1 dále shrnula, jaká opatření ve spolupráci s Ministerstvem vnitra a Českým statistickým úřadem přijala od voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017. Účastnice 1 uzavřela, že z nezapočtení jednoho přednostního hlasu nelze usuzovat na systémové nedostatky při zjišťování výsledku voleb. Na to navrhovatel nepředložil dostatečně významnou indicii.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Podle § 57 odst. 1 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“), platí, že *podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý volič zapsaný do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu nebo do výpisu z něj a každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla pro volby do Evropského parlamentu na území České republiky zaregistrována (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.* Podle odst. 2 téhož ustanovení může návrh na neplatnost volby podat navrhovatel *má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.*

[5] Navrhovatel namítá nezapočtení přednostního hlasu, který udělil kandidátovi Svobodných Bohuslavu Coufalovi. Neplatně zvolený však dle jeho názoru byl kandidát koalice SPOLU Ondřej Kolář, kterého správně měla s ohledem na celkový zisk přednostních hlasů „přeskočit“ Michaela Šojdová.

[6] K tomu soud uvádí, že okrsková či zvláštní volební komise sečte přednostní hlasy, které byly odevzdány jednotlivým kandidátům (§ 43 volebního zákona, věta druhá). Takto zjištěný počet platných přednostních hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty pak uvede v zápisu o průběhu a výsledku hlasování (§ 44 odst. 1 písm. g) volebního zákona]. Pokud by tedy byla pravda, že jmenované kandidátce byl udělen přednostní hlas a volební komise jej nezapočítala a neuvedla jej ve svém zápisu (takže nemohl být zahrnut do zveřejněných volebních výsledků), postupovala by v rozporu se zákonem.

[7] Přednostní hlasy se však mohou uplatnit teprve tehdy, pokud volební strana překročí uzavírací klauzuli ve výši 5 % z celkového počtu odevzdaných platných hlasů (§ 47 odst. 2 a § 48 odst. 5 volebního zákona). Svobodní v těchto volbách získali jen 1,76 % platných hlasů (viz informace ČSÚ na webu www.volby.cz). Je tedy zřejmé, že tato volební strana nepřekročila pětiprocentní uzavírací klauzuli, k počtu udělených přednostních hlasů proto nemohlo být vůbec přihlédnuto.

[8] I pokud by tedy příslušná okrsková volební komise nevzala v úvahu přednostní hlas pro Bohuslava Coufala kandidujícího za volební stranu, která nepřekročila uzavírací klauzuli, nemůže to mít žádný vliv na volební výsledky, natož na volební výsledky jiného politického subjektu a kandidátů uvedených na jeho kandidátní listině, jak namítá navrhovatel (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. listopadu 2021, č. j. Vol 60/2021-10). Nezapočtení preferenčního hlasu pro kandidáta jedné politické strany totiž už z povahy věci nemá žádný vliv na počet přednostních hlasů pro kandidáta z jiného subjektu. Obdobnou situaci se Nejvyšší správní soud ostatně již zabýval v souvislosti s předchozími volbami do Evropského parlamentu se závěrem, „že zvolení konkrétních poslanců napříč stranami se navzájem neovlivňuje. Jinými slovy to, zda je zvolen kandidát určité politické strany, nezáleží na tom, který kandidát je zvolen za jinou politickou stranu.“ (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019 č. j. Vol 6/2019-15).

[9] Namítané pochybení volební komise už jen proto nemůže způsobit neplatnost volby právě toho kandidáta, jehož volbu navrhovatel napadl, ve smyslu § 57 odst. 2 volebního zákona. Nejvyšší správní soud proto nepovažoval za nutné prověřovat přednostní hlasy udělené ve volebním okrsku, kde navrhovatel hlasoval. I Ústavní soud v nálezu ze dne 2. dubna 2019, sp. zn. I. ÚS 4178/18, N 53/93 SbNU 203, uznal, že „není třeba se věcně zabývat návrhy, které směřují jen proti nesprávnému údaji o volebním zisku a z takových tvrzení neplyne i možné jiné rozdělení mandátů“.

[10] Z uvedeného plyne, že v projednávané věci není naplněna jedna ze základních podmínek pro to, aby mohla být volební stížnost úspěšná. Není totiž dán vztah mezi tvrzenou nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno (kromě již citovaného usnesení č. j. Vol 6/2019-15 viz zejm. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004 č. j. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS).

[11] Navrhovatel navíc uvedl toliko jedinou indicii o tom, že výsledky voleb nejsou správné, a to nezapočtení přednostního hlasu pro kandidáta Svobodných Bohuslava Coufala v okrsku č. 32 v Českých Budějovicích. Podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu je přitom potřeba vycházet především z předpokladu, že zveřejněné výsledky voleb odpovídají skutečné vůli voličů, takže je právě na navrhovateli, aby předložil důkazy nebo alespoň zvláště významné indicie o tom, že tomu tak není (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2017 č. j. Vol 58/2017-187, č. 3682/2018 Sb. NSS, bod 33 a tam uvedenou další judikaturu). Navrhovatel však směrem k preferenčním hlasům pro další kandidáty uvedené na kandidátní listině koalice SPOLU uvedl pouze, že je *dost dobře možné*, aby došlo k nezapočtení i v jejich případech. Takto obecné tvrzení není dostatečně relevantním zpochybněním volebního výsledku.

[12] Nejvyšší správní soud dodává, že nerozhodoval samostatně o všech návrzích, které navrhovatel vznesl (viz bod [2] tohoto usnesení). Postupoval tak proto, že nebylo účelné dílčí návrhy posuzovat tehdy, pokud neshledal důvodnou samotnou podstatu návrhu. Dále také proto, že takové výrokové možnosti, jakých se domáhá navrhovatel, Nejvyšší správní soud při přezkumu voleb ani nemá, neboť může rozhodnout pouze o neplatnosti volby kandidáta s případným vyhlášením za zvoleného toho, kdo byl řádně zvolen (§ 90 odst. 4 s. ř. s.).

III. Závěr a náklady řízení

[13] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidáta zvoleného ve volbách do Evropského parlamentu není důvodný, a proto jej zamítl.

[14] O nákladech řízení soud rozhodl podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2024

Ivo Pospíšil
předseda senátu